

Zeszyty Naukowe
Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu
Nr 6(44)/2014

**Rozwój gospodarczy
w świetle ekonomii behawioralnej**

The Wroclaw School of Banking
Research Journal
No. 6(44)/2014

Economic Development in the Light of Behavioral Economics

volume editor
Marian Noga

The Poznan School of Banking Press

Wroclaw 2014

Zeszyty Naukowe
Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu
Nr 6(44)/2014

Rozwój gospodarczy w świetle ekonomii behawioralnej

redaktor naukowy
Marian Noga

Wydawnictwo
Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu
Wrocław 2014

Rada naukowa / Research Council

Przewodnicząca / Chairwoman: *prof. dr hab. Maria Cieślak (Polska)*

Członkowie / Members: *dr hab. Barbara A. Despiny-Żochowska (Francja),
prof. nadzw. dr hab. Andrzej Bujak (Polska), prof. dr hab. Jens Laage-Hellman (Szwecja),
prof. dr hab. Piotr Migoń (Polska), prof. dr hab. Walentyna Pidlisnyuk (Słowacja),
prof. dr hab. Aniela Styś (Polska), prof. dr hab. Wasilij Szewc (Ukraina),
prof. dr hab. Jan Vachal (Czechy), prof. dr hab. Jutta Weber (Niemcy)*

Komitet redakcyjny / Editorial Board

Przewodniczący / Chairman: *prof. dr hab. Stefan Forlicz*

Członkowie / Members: *prof. nadzw. dr hab. Maciej Jasiński, prof. nadzw. dr hab. Krzysztof Łobos,
prof. dr hab. Stanisław Styś, prof. nadzw. dr hab. Jacek Unold*

Czasopismo recenzowane według standardów Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Lista recenzentów na stronie www.wsb.pl/wroclaw/lista-recenzentow
oraz w ostatnim numerze czasopisma z danego roku.

Procedura recenzowania / Reviewing Procedure: www.wsb.pl/wroclaw/procedura-recenzowania

The journal reviewed in compliance with the Ministry of Science and Higher Education.

The list of peer-reviewers is available at www.wsb.pl/wroclaw/lista-recenzentow
and the most recent issue of the journal in the given year.

„Zeszyty Naukowe WSB we Wrocławiu” są umieszczone na liście czasopism punktowanych
Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17.12.2013 r. (wykaz „B”, pozycja 2588, liczba punktów: 6).
Czasopismo jest również zarejestrowane w bazie IC Journal Master List (ICV 2012: 5.58).

Czasopismo jest indeksowane przez / This Journal is indexed by:

The Central European Journal of Social Sciences and Humanities, <http://cejsh.icm.edu.pl>; BazEkon <http://bazekon.icm.edu.pl>

Dostęp on-line do „Zeszytów Naukowych Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu” / Online access to “The Wrocław
School of Banking Research Journal” at: <http://wsb.pl/bibliotekacyfrowa>

Redaktor naczelny czasopisma / Editor-in-chief

prof. nadzw. dr hab. Johannes Platje, Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

Redaktor tematyczny tomu / Theme editor of volume

prof. dr hab. Marian Noga, Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

Redaktor statystyczny / Statistical editor

dr Anna Błaczkowska

Sekretarz naukowy – osoba do kontaktu / Scientific editor – contact person

dr Tomasz Rólczyński, phone: +48 71 376 23 43, mobile: +48 600 290 792, e-mail: redakcja@wsb.wroclaw.pl

Weryfikacja streszczeń w języku angielskim / Summaries reviews in English by

Tomasz Górski

Redaktor prowadzący / Text editor

Elżbieta Turzyńska

Redakcja i korekta / Editing and proofreading

Wojciech Nowakowski

Skład i łamanie / Typesetting

Maciej Torz, www.munda.pl

Projekt okładki / Cover design

Jan Ślusarski

Wersja pierwotna – publikacja drukowana / Source version – printed publication

Nakład: 150 egz. / Circulation: 150 copies

Institucja finansująca / Financing Authority: Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

© Copyright by Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu, 2014

ISSN 1643-7772

WYDAWNICTWO WYŻSZEJ SZKOŁY BANKOWEJ W POZNANIU

al. Niepodległości 2, 61-874 Poznań, tel. 61 655 33 99, 61 655 32 48

e-mail: wydawnictwo@wsb.poznan.pl, dzialhandlowy@wsb.poznan.pl, www.wydawnictwo.wsb.poznan.pl

Druk i oprawa / Printed and bound by: Zakład Poligraficzny Moś i Luczak, Poznań

Spis treści

Wstęp (<i>Marian Noga</i>)	9
Agnieszka Cholodecka	
Gospodarka oparta na wiedzy w nowym paradygmacie rozwoju	11
Małgorzata Hałat-Łaś, Mirosław Łaś, Marcin Gawel, Łukasz Makowski	
Modele i metody badania satysfakcji klienta	27
Tomasz Jurczyk	
Rola Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w realizacji swobody przedsiębiorczości i swobody świadczenia usług	51
Dawid Kościewicz	
Międzynarodowa konkurencyjność państw nordyckich w latach 2008-2013 – pozycja konkurencyjna nordyckich gospodarek w czasie globalnego kryzysu	63
Andrzej Łuczyszyn	
Rozwój lokalny na peryferiach – wybrane problemy	75
Andrzej Łuczyszyn	
The impact of globalization on the local economic sector – selected aspects	87
Lech Miklaszewski	
Kultura organizacyjna jako forma komunikacji wewnętrznej na przykładzie Domu Maklerskiego WDM S.A.	101
Anna Motylska-Kuźma	
Faktoring jako źródło finansowania działalności w przedsiębiorstwach z sektora MŚP	121
Marian Noga, Beniamin Noga	
Kultura a makroekonomia behawioralna	135

Jarosław Redo

Przesłanki i eliminacja podwójnego finansowania w projektach
współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego 151

Magdalena Redo

Rezerwy dewizowe na świecie – analiza i ocena poziomu, dynamiki i struktury
w latach 1995-2012. 171

Paweł Siarka

Testowanie warunków skrajnych w świetle teorii wartości ekstremalnych 191

Piotr Szczepaniak

Cele właścicieli przedsiębiorstw z sektorów niefinansowych w Polsce
w latach 2007-2012 205

Table of Contents

Introduction (<i>Marian Noga</i>)	9
Agnieszka Cholodecka	
Knowledge-based economy in a new paradigm of development	11
Małgorzata Hałat-Łaś, Mirosław Łaś, Marcin Gawel, Łukasz Makowski	
Models and methods of customers satisfaction research	27
Tomasz Jurczyk	
The role of the Court of Justice of the European Union in realization the freedom of establishment and freedom to provide services	51
Dawid Kościewicz	
International competitiveness of the Nordic Countries in the years 2008-2013 – a competitive position of Nordic economies in the times of global crisis.	63
Andrzej Łuczyszyn	
Selected aspects of local development on the periphery	75
Andrzej Łuczyszyn	
The impact of globalization on the local economic sector – selected aspects	87
Lech Miklaszewski	
Organizational culture as a form of internal communication. The case of Booking House WDM Stock Company	101
Anna Motylska-Kuźma	
The role of factoring for financing small and medium – size companies.	121
Marian Noga, Beniamin Noga	
Culture and behavioral macroeconomics	135

Jarosław Redo

Conditions and elimination of double financing of projects co-financed from the European Social Fund 151

Magdalena Redo

Foreign exchange reserves in the world – the analysis and assessment of their level, dynamics and structure in the years 1995-2012 171

Paweł Siarka

Stress testing according to extreme value theory 191

Piotr Szczepaniak

Goals of owners of non-financial sectors enterprises in Poland over the years 2009-2012 205

Agnieszka Chołodecka

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Gospodarka oparta na wiedzy w nowym paradygmacie rozwoju

Streszczenie. Dynamiczne zjawiska w organizacji gospodarki światowej doprowadziły do zmiany paradygmatu rozwojowego, polegającej na przejściu z gospodarki przemysłowej do gospodarki informacyjnej – gospodarki opartej na wiedzy – gospodarki kreatywnej. W miejsce gospodarki skali (*economies of scale*) powstała gospodarka zorientowana na określone zadania (*economies of scope*). Nowa gospodarka opiera się na założeniach, że wiedza przekształca się w stymulator rozwoju gospodarki i staje się czynnikiem sprzężeniowym współczesnego rozwoju społeczno-gospodarczego. Jest ona ważnym elementem infrastruktury gospodarczej i procesów rynkowych, a uczenie się jest procesem posiadania wiedzy, który daje możliwość współuczestniczenia w ciągle globalizującym się świecie. W nowym paradygmacie rozwoju wiedza została zaliczona do czynników produkcji, który dokonał przewartościowania pozostałych. Specyficzność wiedzy jako czynnika powoduje, że nie podlega ona wszystkim prawom ekonomii. Stąd w gospodarce światowej następuje systematyczna ewolucja w kierunku gospodarki opartej na wiedzy, gdyż jej przepływ nie napotyka na takie bariery, jak dobra fizyczne i tradycyjne usługi.

Słowa kluczowe: gospodarka oparta na wiedzy, gospodarka kreatywna, nowy paradygmat rozwoju

Knowledge-based economy in a new paradigm of development

Summary. Dynamic phenomena in the organisation of the world economy has led to a change of paradigm of development, moving from an industrial economy to the information economy – the economy based on knowledge – creative economy. Economies of scale shifted into economy oriented to specific tasks (*economies of scope*). The new economy is based on the assumption that knowledge is transformed into a stimulator of economic development and becomes a factor of the contemporary socio-economic development. It is an important component of economic infrastructure and market processes, and learning is the process of knowing which gives the opportunity to co-participation in a constantly globalising world. In the new paradigm of development knowledge has been included in the factors of production, which has reevaluated the other factors of production. The specificity of knowledge as a means of stimulation sets it is not subject to all the laws of economics. Hence, the global economy takes a systematic evolution towards knowledge economy, as its flow does not encounter barriers such as physical goods or traditional services.

Key words: new knowledge economy, creative economy, a new development paradigm

Małgorzata Hałat-Łaś
Stowarzyszenie na Rzecz
Zrównoważonego Rozwoju
Społeczno-Gospodarczego
„Klucz” Oddział w Pałecznicy

Marcin Gawel
Urząd Gminy w Pałecznicy

Mirosław Łaś
Rhenus Logistics SA, Łuczyce

Łukasz Makowski
Wyższa Szkoła Bankowa
w Poznaniu

Modele i metody badania satysfakcji klienta

Streszczenie. Relację z klientem w ujęciu marketingowym można określić jako długotrwały i rozwijający się proces będący następstwem wcześniejszej, pojedynczej transakcji, sprzyjający wzajemnie korzystnym wielokrotnym aktom kupna-sprzedaży. Koniecznym elementem umożliwiającym utrzymanie stałej relacji klienta z producentem jest satysfakcja powstała w wyniku zaspokojenia oczekiwań i potrzeb klienta. Celem artykułu jest przedstawienie procesu tworzenia oraz opis przeprowadzania analizy badania satysfakcji klienta za pomocą dostępnych modeli. W treści artykułu przedstawiono definicję satysfakcji klienta i jej wpływ na jego lojalność wobec producenta. Omówione zostały również poszczególne metody badań satysfakcji klienta. Opisano model ogólny i klasyczny badania satysfakcji klienta oraz metodę *servqual*.

Słowa kluczowe: metody badań satysfakcji konsumenta, metoda *servqual*, modele satysfakcji konsumenta

Models and methods of customers satisfaction research

Summary. The paper discusses the methodology of customer satisfaction research and points at the role that satisfaction plays in building customer loyalty towards a brand or a product. The paper describes the general and the classical models of customer satisfaction research alongside the *servqual* model.

Key words: customer satisfaction research methods, *servqual* method, customer satisfaction models

Tomasz Jurczyk
Uniwersytet Wrocławski

Rola Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w realizacji swobody przedsiębiorczości i swobody świadczenia usług

Streszczenie. Swoboda przedsiębiorczości i swoboda świadczenia usług obok swobody przepływu siły roboczej i kapitału stanowią o usunięciu wszelkich przeszkód w harmonijnym rozwoju rynku wewnętrznego Unii Europejskiej. W interpretacji przepisów traktatowych UE dotyczących tych swobód i ich realizacji ważną rolę odgrywa Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Celem niniejszego artykułu jest pokazanie roli, jaką spełnia Trybunał we wprowadzaniu w życie swobody przedsiębiorczości i świadczenia usług.

Słowa kluczowe: przedsiębiorczość, usługi, rynek wewnętrzny, Trybunał Sprawiedliwości UE

The role of the Court of Justice of the European Union in realization of the freedom of establishment and freedom to provide services

Summary. Restrictions on freedom of establishment of nationals of a Member State in the territory of another Member State, which include the right to take up and to pursue activities by a self-employed person and to set up and manage undertaking and restriction on freedom to provide services within the European Union, are prohibited by European Treaties. The article concerns the role of the Court of Justice of the European Union which plays a great role in interpretation of the Treaties' provisions concerning both of these freedoms (Articles 49-62 of the Treaty of the Functioning of the European Union).

Key words: undertaking, services, internal market, the Court of Justice

Dawid Kościewicz

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Międzynarodowa konkurencyjność państw nordyckich w latach 2008-2013 – pozycja konkurencyjna nordyckich gospodarek w czasie globalnego kryzysu

Streszczenie. Celem artykułu jest przedstawienie pozycji konkurencyjnej nordyckich gospodarek narodowych w latach 2008-2013 w świetle rankingu konkurencyjności międzynarodowej państw *The Global Competitiveness Report*, wydawanego przez Światowe Forum Ekonomiczne (WEF). Opisane zostały zmiany pozycji gospodarek nordyckich w rankingach WEF ze wskazaniem najważniejszych zmian zarówno w rankingu ogólnym, jak i w trzech głównych subrankingach. Artykuł kończy się dwoma głównymi wnioskami: nastawione na innowacje gospodarki nordyckie kształtują konkurencyjność na filarach, które nie padły ofiarą kryzysu finansowego; wejście gospodarki narodowej na poziom gospodarek opartych na innowacyjności chroni jej konkurencyjność przed kryzysami wywołującymi turbulencje w filarach ważnych dla niższych stopni rozwoju gospodarki.

Słowa kluczowe: konkurencyjność międzynarodowa, państwa nordyckie, kryzys ekonomiczny

International competitiveness of the Nordic Countries in the years 2008-2013 – a competitive position of Nordic economies in the times of global crisis

Summary. The purpose of the paper is to discuss a competitive position of the Nordic economies in 2008-2013 in the light of international competitiveness ranking *The Global Competitiveness Report* edited by the World Economic Forum (WEF). The paper discusses the changes of the competitive position of Nordic economies in WEF rankings, indicating the major changes both in the overall ranking and in the three major sub-rankings. The paper ends with two main conclusions: the Nordic innovation-driven economies shape their competitiveness on the pillars that did not fall victim to the financial crisis; the entrance of the national economy on the level of innovation-driven economies protects its competitiveness against the crises that cause turbulence in the pillars important for lower stages of the economic development.

Key words: international competitiveness, Nordic countries, economic crisis

Andrzej Łuczyszyn

Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

Rozwój lokalny na peryferiach – wybrane problemy

Streszczenie. Rozwój lokalny należy do kluczowych kategorii współczesnych procesów gospodarowania. Najogólniej rzecz biorąc, utożsamiany jest on z kreowaniem nowych wartości, które mają zaspokajać potrzeby lokalnej społeczności, jak również pozwalają dać szansę następnym pokoleniom. W nowych uwarunkowaniach społeczno-gospodarczych (liberalizacja, globalizacja) dynamika rozwoju wykazuje znaczne dysproporcje i nie są one spowodowane tylko kwestią finansową, choć należy ona do najważniejszych. Uwidaczniają się dodatkowe, jak m.in. problemy gospodarowania przestrzenią czy organizacyjne – w zakresie przekształceń form własności i działalności gospodarczej z publicznych na inne, niejednokrotnie nie odbiegające pod względem efektywności od poprzednich. W ślad za tym idą iluzoryczne zmiany w zakresie zarządzania publicznego, które, połączone z brakiem komplementarności pomiędzy poszczególnymi jednostkami samorządu terytorialnego, doprowadzają do izolacji niektórych ośrodków, uznając je tym samym za zmarginalizowane lub peryferyjne. O ile do niedawna problematyka ta nie należała aż do tak istotnych, o tyle we współczesnych realiach wydaje się nabierać specyficznych cech. Interesujące jest to, że w niektórych ośrodkach peryferyjnych pojawiają się zjawiska deprecjonujące nawet te wartości, które w minionych latach nazywane jako publiczne gospodarowanie (polityka przestrzennego wspierania małych miast, ruch spółdzielczy) wniosły więcej do tych ośrodków niż dotychczasowe rozwiązania po roku 1990. Oczywiście jest, że współczesny kryzys finansowy swym zasięgiem i siłą przenikania w problemy lokalne uwidacznia dynamikę turbulencji w otoczeniu gospodarek lokalnych (dodatkowo na taki stan rzeczy nakłada się globalizacja). Ale czy te elementy do końca odzwierciedlają i weryfikują w sposób obiektywny obecny stan i poziom rozwoju lokalnego w jego różnych przekrojach? Wydaje się, że ocena jest w tym wypadku bardzo trudna.

Słowa kluczowe: rozwój lokalny, peryferie, lokalna przestrzeń społeczno-ekonomiczna

Selected aspects of local development on the periphery

Summary. Peripherality gains recently quite essential meaning in many scientific studies. It is a peculiar feature of socio-economic interdependence, occurring in given socio-economic area where power decreases in a fairly rapid pace. It manifests itself in different forms and becomes a primary negative determinant of local development. Understood in a classical way, it shows and confirms that it does not participate in the process of creating the basic parameters of growth. Peripheral centers, therefore, face a special task that is necessary *e.g.* to bring them closer to agglomeration.

Key words: local development, peripheries, peripheral space

Andrzej Łuczyszyn

Wrocław School of Banking

The impact of globalization on the local economic sector – selected aspects

Summary. Contemporary local development is a phenomenon that occurs in very dynamic and often turbulent circumstances, and particularly interesting ones are the local socioeconomic circumstances whose significance has recently grown exponentially. It is unquestionable that there are actually two reasons for such a state of matters, namely the unprecedented economic phenomena of enormous scale, *i.e.* globalisation, and the overlapping global financial crisis of the past years. What they have caused is that the

relationships between the economic entities operating in the global socioeconomic sphere and their local environment are becoming very specific. The said local dimension of globalisation is on the one hand a measure of growth rate, and on the other hand, it makes one realise the power of the ongoing phenomena taking an extremely abrupt course. Therefore, one must recognise the global dependence of local developmental process, and it should be stressed that such awareness is currently low. There are certainly numerous reasons behind such a status, however, by no means does it relieve one of the obligation to seek the skill to identify the actual issues on the local scale where more and more serious barriers emerge, especially on the peripheries.

Key words: globalisation, local development, local economy, local scale

Wpływ globalizacji na lokalny sektor gospodarczy – wybrane aspekty

Streszczenie. Współczesny rozwój lokalny zachodzi w bardzo dynamicznych i często turbulentnych realiach. Do szczególnych należą lokalne uwarunkowania społeczno-gospodarcze, których znaczenie w ostatnim okresie wzrasta w sposób wręcz spotęgowany. Niezaprzeczalny jest fakt, że powodem takiego stanu rzeczy są dwa niespotykane dotąd, a występujące na ogromną skalę w historii gospodarki zjawiska, tj. globalizacja i nakładający się na nią współczesny światowy kryzys finansowy. Zjawiska te powodują, że układające się relacje między operującymi w globalnej przestrzeni społeczno-ekonomicznej podmiotami gospodarczymi a ich lokalnym otoczeniem stają się specyficzne. Ten lokalny wymiar globalizacji jest miarą tempa rozwoju z jednej strony, natomiast z drugiej – urzeczywistnia siłę zachodzących zjawisk, które przebiegają w sposób niezwykle ostry. Trzeba mieć świadomość globalnego uzależnienia lokalnych procesów rozwojowych, a należy podkreślić, że na chwilę obecną świadomość ta jest niska. Przyczyn takiego stanu rzeczy jest zapewne wiele, niemniej nie zwalnia to z konieczności poszukiwania umiejętności identyfikacji rzeczywistych problemów w skali lokalnej, gdzie pojawiają się coraz większe bariery, w szczególności w obszarach peryferyjnych.

Słowa kluczowe: globalizacja, rozwój lokalny, gospodarka lokalna, skala lokalna

Lech Miklaszewski

Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

Kultura organizacyjna jako forma komunikacji wewnętrznej na przykładzie Domu Maklerskiego WDM S.A.

Streszczenie. W artykule, wychodząc od związków komunikacji wewnętrznej i kultury organizacyjnej, które w każdej organizacji kształtują się i warunkują nawzajem, starano się przedstawić kulturę organizacyjną jako autonomiczny układ komunikacji wewnętrznej wpływający na postawy członków organizacji. Układ ten obejmuje zarówno nadawców określonych treści w postaci właścicieli i zarządzających organizacją, jak i odpowiednie kanały i nośniki informacji reprezentowane przez artefakty kultury organizacyjnej, specyficzną zawartość komunikatu przekazującą preferowane przez nadawców wartości, normy czy wzorce zachowań oraz odbiorców w postaci członków organizacji. Wyodrębnia się również specyficzny cel takiej komunikacji determinujący zmianę bądź modyfikację postaw pracowników zgodną z preferencjami organizacji. Gdy akceptują oni ten przekaz i przyjmują oczekiwane postawy bądź nie mogą go zaakceptować, ich reakcja może być traktowana jako sprzężenie zwrotne. Identyfikacja kultury organizacyjnej jako układu komunikacyjnego odbyła się na podstawie studium przypadku Domu Maklerskiego WDM S.A. Dochodząc do określonych konstatacji, dokonano w badanej firmie diagnozy kultury

organizacyjnej, wykorzystując model wartości konkurujących Camerona i Quinna, przeprowadzono badania ankietowe oraz wykorzystano wnioski z obserwacji uczestniczącej, jako że autor jest wieloletnim pracownikiem przedmiotowej firmy.

Słowa kluczowe: kultura organizacyjna, system komunikacji wewnętrznej, komunikat kulturowy

Organizational culture as a form of internal communication. The case of Booking House WDM Stock Company

Summary. The author presents, on the basis of the relations between internal communication and organizational culture which are mutually joined in each organization, the organizational culture as an independent system of internal communication which influences attitudes and behaviour of employees. This system includes both owners and managers, considered as senders of some messages, channels of information, represented by artifacts, cultural values and norms and behavioural patterns shared by receivers of messages. The aim of such communication oriented to the change or modification of employees' attitudes according to expectations of the organization is formulated as well. If they accept such message and react in the proper way or if they are not able to accept it, their reaction can be considered as feedback. The identification of organizational culture as a system of internal communication is exemplified by Booking House WDM Stock Company. The diagnose of organizational culture within this company is made according to of Cameron and Quinn's model of competing values, empirical research carried out by the author and his own experience obtained during several years of the work in this organization.

Key words: organizational culture, system of internal communication, culture announcement

Anna Motylska-Kuźma

Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

Faktoring jako źródło finansowania działalności przedsiębiorstwach z sektora MŚP

Streszczenie. W pracy przedstawiono faktoring jako instrument finansowy i źródło finansowania działalności gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem podmiotów z sektora MŚP. Porównano zalety i wady faktoringu z innymi, alternatywnymi źródłami finansowania (obcego), przeanalizowano dostępną ofertę dla małych i średnich podmiotów gospodarczych oraz rzeczywiste wykorzystanie tego produktu w przedsiębiorstwach sektora MŚP.

Słowa kluczowe: faktoring, źródła finansowania, sektor MŚP

The role of factoring for financing small and medium – size companies

Summary. The paper presents factoring as a financing instrument. It describes the advantages and disadvantages of factoring and compares it with other alternative financial instruments. The author analyses the market offer for SME and the actual use of factoring in such type of businesses in Poland.

Key words: factoring, financial instruments, the SMEs

Marian Noga, Benjamin Noga

Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

Kultura a makroekonomia behawioralna

Streszczenie. W artykule autorzy prezentują pogląd, że paradygmat ekonomii głównego nurtu nie jest w stanie opisać rzeczywistości gospodarczej i sformułować właściwej predykcji w postaci prognoz gospodarczych. Dlatego paradygmat ten powinien być zmodyfikowany, a nie odrzucony. Modyfikacja tego paradygmatu wymaga uwzględnienia przede wszystkim rezultatów ekonomii behawioralnej. Ekonomia behawioralna nie jest jednolitym nurtem. Autorzy rozpatrują przede wszystkim wpływ makroekonomii behawioralnej na przebieg procesów gospodarczych. Fundamentem makroekonomii behawioralnej jest kontekst kultury gospodarowania i autorzy zwrócili uwagę właśnie na to, że od kultury zależy wzrost gospodarczy.

Słowa kluczowe: paradygmat ekonomii głównego nurtu, modyfikacja paradygmatu, makroekonomia behawioralna, kultura

Culture and behavioral macroeconomics

Summary. The paper presents the role of culture in the economic growth. The purpose of the authors is to use behavioral macroeconomics as a filter. It is through this “filter” that we must analyse all the models (macroeconomics and microeconomics) and the economic categories.

Key words: paradigm of mainstream economics, modification of paradigm, behavioral macroeconomics, culture

Jarosław Redo

Kolegium Jagiellońskie – Toruńska Szkoła Wyższa

Przesłanki i eliminacja podwójnego finansowania w projektach współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego

Streszczenie. Jedną z podstawowych zasad wykorzystywania środków pochodzących z budżetu UE jest zakaz podwójnego (równoległego) finansowania tego samego wydatku w ramach różnych programów wspólnotowych i krajowych oraz okresów programowania. Państwa członkowskie są zobowiązane do opracowania i wdrożenia procedur służących wykrywaniu i eliminacji przypadków nieuprawnionej podwójnej refundacji w ramach własnego systemu prawnego odnoszącego się do zarządzania programami współfinansowanymi z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności. Przedmiotem niniejszego opracowania jest wskazanie oraz omówienie przesłanek i typowych przypadków wystąpienia podwójnego finansowania w świetle polskich rozwiązań prawnych i najnowszego orzecznictwa sądów administracyjnych. Analizie zostaną także poddane procedury kontrolne ze szczególnym uwzględnieniem kontroli krzyżowych jako podstawowego instrumentu prawnego weryfikującego stosowanie przez beneficjentów zakazu równoległego finansowania wydatków z krajowych i wspólnotowych środków publicznych. Do rozwiązania problemu badawczego – zdefiniowania i krytycznej analizy przesłanek wystąpienia podwójnego finansowania oraz sytuacji prawnej beneficjenta – wykorzystano metodę dogmatyczno-prawną.

Słowa kluczowe: środki publiczne, efektywność wydatków publicznych, fundusze europejskie, kwalifikowalność wydatków

Conditions and elimination of double financing of projects co-financed from the European Social Fund

Summary. One of the basic rules for the use of funds from the EU budget is non double (parallel) funding of the same expenditure from other Community or national schemes and from other programming periods. Member States are required to develop and implement procedures for the detection and elimination of unauthorized double refund within their own legal systems relating to the management of the programs co-financed by the Structural Funds and the Cohesion Fund. The subject of this paper is to present and discuss the rationale and typical cases of double financing in the light of Polish legislation and recent legal resolutions of administrative courts. Inspection procedures, with particular emphasis placed on cross-checks as a basic instrument verifying the application by the beneficiaries of the ban on financing of expenditure from the national and Community public funds, are also subjects of the analysis. To solve the research problem – defining and critical analysis of the evidence of double financing and legal situation of the beneficiary – the author uses the dogmatic-legal method.

Key words: public resources, the effectiveness of spending public resources, EU funds, eligibility of expenditure

Magdalena Redo

Uniwersytet Mikołaja Kopernika

Rezerwy dewizowe na świecie – analiza i ocena poziomu, dynamiki i struktury w latach 1995-2012

Streszczenie. Celem opracowania jest analiza i ocena poziomu oraz struktury geograficznej i walutowej rezerw dewizowych na świecie oraz zmian, jakie zaszły w tym obszarze w latach 1995-2012. Dynamiczny przyrost rezerw walutowych w ciągu minionej dekady dalece skoncentrowany w wąskiej grupie gospodarek, aktywów i walut stworzył potencjalną kolejną bańkę spekulacyjną oraz wyjątkowo silną broń finansowo-gospodarczą i polityczną. Ewentualne zmiany zasad strategii zarządzania rezerwami dewizowymi przez ich największych posiadaczy stanowić mogą poważne zagrożenie dla stabilności międzynarodowego systemu walutowego, rynków finansowych, wypłacalności gospodarek, a więc funkcjonowania całej gospodarki światowej.

Słowa kluczowe: rezerwy dewizowe, globalne nierównowagi, strategia zarządzania rezerwami dewizowymi, państwowe fundusze majątkowe

Foreign exchange reserves in the world – the analysis and assessment of their level, dynamics and structure in the years 1995-2012

Summary. The purpose of this paper is to analyse and assess the level and geographical and currency structure of foreign exchange reserves in the world and the changes that have occurred in this area in the years 1995-2012. The dynamic growth of foreign exchange reserves over the last decade concentrated on a small group of economies, assets and currencies and created another potential speculative bubble and a particularly powerful financial, economic and political weapon. Possible changes in the rules of foreign exchange reserves management strategy by their largest holders may constitute a serious threat to the stability of international monetary system, financial markets, solvency of economies, and the functioning of the global economy.

Key words: foreign exchange reserves, global imbalances, foreign exchange reserves management strategy, Sovereign Wealth Funds

Paweł Siarka

Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

Testowanie warunków skrajnych w świetle teorii wartości ekstremalnych

Streszczenie. Kryzys finansowy mający swój początek w 2008 r. wykazał, że wiele banków nie było należycie przygotowanych do nadchodzących zawirowań na rynkach finansowych. Kryzys obnażył również fakt, iż wiele banków nie przeprowadzało testów warunków skrajnych, a w tych instytucjach, w których testy były przeprowadzane, zwykle procedura ta nie stanowiła integralnej części kompleksowego systemu zarządzania ryzykiem kredytowym. W artykule autor przedstawił zagadnienie testowania warunków skrajnych w kontekście zarządzania ryzykiem kredytowym. Zaprezentowane podejście oparte zostało na teorii wartości ekstremalnych. Omówiono wyniki badań, ilustrując tym samym możliwy sposób implementacji przytoczonej teorii w ramach procesu oceny ryzyka kredytowego należności detalicznych. Uzyskane rezultaty wskazują, że potencjalne straty powstałe w wyniku tzw. scenariuszy szokowych mogą istotnie przewyższać wartość odpowiadającą stracie nieoczekiwanej wynikającej z zapisów Nowej Umowy Kapitałowej.

Słowa kluczowe: *stress test*, prawdopodobieństwo niewypłacalności, ryzyko kredytowe

Stress testing according to extreme value theory

Summary. The financial crisis which started in 2008 showed that many banks were not properly prepared for the turbulences of financial market. The crisis also exposed the fact that many banks did not perform stress tests, and in those institutions where the tests were carried out this procedure usually was not an integral part of a comprehensive credit risk management system. In this article the author discusses the problem of stress testing in the context of credit risk management in the bank. The presented approach is based on extreme value theory. The article presents the results of research and illustrates the implementation of the theory into the retail credit portfolio. The results indicate that potential losses caused by the so-called shock scenarios may substantially exceed the value corresponding to the unexpected loss resulting from the provisions of the New Basel Capital Accord.

Key words: stress-test, probability of default, credit risk

Piotr Szczepaniak

Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

Cele właścicieli przedsiębiorstw z sektorów niefinansowych w Polsce w latach 2007-2012

Streszczenie. Artykuł poświęcony jest ocenie poziomu realizacji celów właścicieli przedsiębiorstw z sektorów niefinansowych w Polsce. Badania obejmują okres od 2007 do 2012 r., a więc ilustrują, czy i w jakim stopniu na stopień realizacji celów właścicieli wpłynął kryzys finansowy. Do oceny płynności i rentowności wykorzystano analizę wskaźnikową, natomiast wycenę wartości dokonano metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych oraz zdyskontowanych zysków rezidualnych. Uzupełnieniem oceny był indeks tworzenia wartości, będący ilorazem wskaźnika rentowności kapitałów własnych i kosztu kapitału własnego.

Słowa kluczowe: cele właścicieli, płynność, rentowność, wartość, sektory niefinansowe

Goals of owners of non-financial sectors enterprises in Poland over the years 2009-2012

Summary. The paper is devoted to evaluating the realization of goals of owners of non-financial sectors enterprises in Poland. The research covers the period from 2007 to 2012 and

illustrates whether and to what extent the financial crisis had an impact on the realization of the owners' goals. The ratio analysis is used to evaluate liquidity and profitability. However, the valuation of the value is performed by means of discounted cash-flow method and discounted residual income method. The evaluation is supplemented by value creation index which is a quotient of the equity profitability ratio and the cost of equity.

Key words: goals of owners, liquidity, profitability, value, non-financial sectors